

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาในวรรณกรรมคำสอน เรื่องสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้และย่าสอนหลานตำนานภาคอีสาน เพื่อวิเคราะห์ แนวคิดคำสอนในวรรณกรรมคำสอนเรื่องสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้และย่าสอนหลานตำนานภาคอีสาน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดคำสอนในวรรณกรรมคำสอนเรื่องสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้และย่าสอนหลานตำนานภาคอีสาน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วรรณกรรมคำสอนสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้และย่าสอนหลานตำนานภาคอีสาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ภาษา พบว่า สุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้ใช้คำประพันธ์ประเภท กาพย์ยานี 11 ย่าสอนหลานตำนานภาคอีสานใช้คำประพันธ์โคลงสาร วรรณกรรมทั้งสองเรื่องมีบทไหว้ครู การดำเนินเรื่องสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้ดำเนินเรื่องแบบจบในบทแต่ละบทจะสั้น ๆ ย่าสอนหลานตำนานภาคอีสานมีการยกตัวอย่างในเรื่องมาก การจบเรื่องมีลักษณะร่วมกัน คือ ผู้แต่งได้โน้มน้าวให้ผู้อ่านปฏิบัติตามคำสอน การใช้ภาษาและกวีโวหารของวรรณกรรมทั้งสองเรื่องมีลักษณะร่วมกัน คือ ใช้คำภาษาถิ่นทั้งภาษาถิ่นภาคใต้และภาษาถิ่นภาคอีสาน การใช้คำซ้ำทั้งในวรรคเดียวกัน ต่างวรรคกัน รวมทั้งการซ้ำคำที่มีทั้งวรรคเดียวกันและต่างวรรค การใช้คำซ้อน การเลียนเสียงธรรมชาติ การใช้ภาพพจน์อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ และโวหารที่นิยมใช้ในการสั่งสอน คือ เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร

2. คำสอนที่ปรากฏในสุภาษิตร้อยแปด ได้แก่ การรู้จักประมาณตน การไม่ประมาท การสร้างเจริญให้แก่ตน การละเว้นเรื่องเดือดร้อน การมีมารยาทงาม การมีคุณธรรม ความศรัทธาในศาสนา การครองเรือน การยกย่องบุคคล ความรักศักดิ์ศรี และอนิจจัง ส่วนในวรรณกรรมย่าสอนหลานตำนานภาคอีสาน ได้แก่ การรู้จักประมาณตน การไม่ประมาท การสร้างเจริญให้แก่ตน การละเว้นเรื่องเดือดร้อน การมีมารยาทงาม การมีคุณธรรม ความศรัทธาในศาสนา การครองเรือน การยกย่องบุคคล ความรักศักดิ์ศรี อนิจจัง และความระมัดระวังในการกิน

3. วรรณกรรมทั้งสองเรื่องเป็นคำสอนที่ให้ฟังกระทำและฟังละเว้นซึ่งมีลักษณะคำสอนที่ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ คำสอนที่มีลักษณะต่างกัน คือ ความระมัดระวังในการกิน ซึ่งปรากฏในวรรณกรรมย่าสอนหลานตำนานภาคอีสานแต่ไม่ปรากฏในสุภาษิตร้อยแปดตำนานภาคใต้

The objectives of this thesis was to analyze the use of language in didactic literature as expressed in Suphasit Roi Paed in the southern dialect and Yaa Sorn Larn in the northeastern dialect. Additionally are analyzed and compared didactic concepts in the didactic literature in the southern dialect and in the northeastern dialect. This thesis made use of qualitative research. The research tools were the didactic literature of Suphasit Roi Paed in the southern dialect and Yaa Sorn Larn in the northeastern dialect.

Findings are as follows:

1. In regard to the use of language, it was found that Suphasit Roi Paed in the southern dialect used the verse form of Gaab Yanee 11, while Yaa Sorn Larn in the northeastern dialect used Kham Praphan Klongsarn. Both literary texts contained a part detailing paying respect to masters. The plots of Suphasit Roi Paed were concentrated in short, self-contained texts. However, Yaa Sorn Larn provided many examples in its stories. The endings of the stories of the two literary texts are similar in that the authors try to persuade readers to follow the didactic principles being illustrated. The use of language and poetic expressions in the two texts are similar in that they employ dialect. Sometimes the same words are used by both in the same line or in different lines. There is also word repetition in the same line and in different lines, onomatopoeia, similes, metaphors, and symbols. The styles used for didactic purpose were a preaching style and demonstrating style.

2. Didactic concepts found in Suphasit Roi Paed are self-estimation, carefulness, growth of the self, avoiding trouble, good manners, righteousness, faith in religion, marriage life, respect for other people, love of dignity, and the transitory character of existence. Yaa Sorn Larn provides the didactic concepts of self-estimation, carefulness, growth of the self, avoiding trouble, good manners, righteousness, faith in religion, marriage life, respect for other people, love of dignity, the transitory character of existence, and exercising care in the consumption of food.

3. Things to be done and things to abstain from involve didactic concepts found in both literary texts. However, a difference is found in the two texts regarding food consumption. Yaa Sorn Larn in the northeastern dialect discusses being careful in the consumption of food, whereas this does not occur in Suphasit Roi Paed in the southern dialect.